

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
3 Aprile st. v.
15 Aprile st. n.

Ese în fie-care duminică.
Redacțiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 14.

ANUL XIX.
1883.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România 25 lei.

Darea de sémă a dlui V. Alecsandri despre poeziile populare române culese de dnii Iarnik și Bârsean.

Anunțăm în raportul nostru din nr. trecut, că în ședința publică dela 18/30 martie a Academiei Române, ilustrul nostru poet, dl V. Alecsandri a făcut o dare de sémă despre poeziile populare române culese din gura poporului de dnii Iarnik și Bârsean.

Ne pare rău, că nu putem să publicăm în estens acea dare de sémă, căci a fost numai verbală. Sântem însă în plăcuta pozițiune de a pute reproduce din procesul verbal al acelei ședințe, redactat de dl secretar general V. A. Urechia, capitoul relativ la această chestiune :

Dl președinte dă cuvântul dlui membru V. Alecsandri :

Dsa amintește cum a fost însărcinat de Academie cu cercetarea de colecțiune de cântece populare făcute de dl Iarnik și Bârsean. Dlui a găsit această colecțiune demnă de a fi imprimată într'o edițiune populară pentru că dnii Bârsean și Iarnik au respectat limba și formele de cugetare ale românului. Cu deosebire sânt prețioase asemenea colecțiuni făcute în diversele țări române, pentru că din compararea acestora apare neîndoioasă unitate de simțire și de direcțiune a poporului român.

În colecțiunea dlor Bârsean și Iarnik dl Alecsandri a aflat cântecele din Ardeal așa de asemenea cântecelor din România, ca și când ar fi fost făcute de acelaș autor, pentru că geniul românesc este acelaș peste Carpați, ca și peste Dunăre, care este dincoace și dincolo de Milcov.

Dl Alecsandri pune mult preț pe colecțiunile de poezii populare, căci cântecele poporului se perd și rapsodii cei vechi ai noștri totă ziua se sting dintre noi. În locul lor avem din ce în ce poezii mai proște de mahala și aceste chiar pe arii străine, stălcite. Este o pierdere de a nu se culege arile române și poeziile relative. Din chiar cântecele populare, din care am publicat, multe s'au pierdut din gura poporului, așa că unii me bănuiau, că nu le-aș fi cules dela popor și că ar fi lucrări ale mele originale. Nu se mai găsește pe urma mea, pentru că dâsele s'au stins, s'au uitat. De aceea dl Alecsandri laudă cu totă inima pe cei ce se apucă să adune asemenea tesaururi naționale și i pare bine, că Academia a decis publicarea colecțiunii dlor Bârsean și Iarnik.

Dl Alecsandri analiză apoi împărțirea cântecelor din colecțiunea laudată, esplică ce va să zică „doine

și strigături“, cum doinele sânt de dragoste, de dor și jale, apoi haiducești și un gen particular de doine, ardelean și bucureșcean : doine de cătănie. Ultima parte a colecțiunii pörtă titlul de „varia“. Aceste dl Alecsandri le numește : balade, cântece bătrânești.

Dl Alecsandri crede util a ceti două trei cântece din colecțiune. Românul a cântat cu dragoste calul seu care ca un frate bun îl scapă la Ți de cumpănă pe pământul țării. Calul și barda seu toporul erau în vremile cele grele singurul avut al românului.

Dl Alecsandri află în colecțiunea din Ardeal cântat calul ca și în cântecele din România. Dsa citește următoarele versuri din această colecțiune :

Murgule, comă rotată,
Mai scôte-me 'n deal odată,
Sé-mi fac ochișorii rotă,
Sé me uit în lumea tótă,
Pe unde-am umblat odată ;
Și me scôte pân' la Tisă,
C'acolo-i tabără 'ntinsă
Ș-acolo sub fagii mici,
Sânt morminte de voinici,
Care s'au dus de p'aici!

*

Câte pome sânt de vără,
Nici una nu e amară
Ca maica de-a două oră ;
Câtă pomă e tomie,
Nice una nu-i dulce,
Ca măicuța cea dintâie !

Dl Alecsandri analiză balada lui Toma Alimos și apoi o compară cu poezia „Calul Radului“ din colecțiune, aflând o minunată identitate de forme și cugetări între poemul moldovean și cel ardelean.

Puterea sângelui, frăția cea dreaptă esplică asemenea fenomene.

Calul Radului.

Pe drumul Bělgradului,
Mere murgul Radului,
Din picioare schinteind,
Din gură pară șipând,
Cu frâu galben în picioare,
Cu șeua 'ntorsă sub fole
Măicuța Radului,
Radului vitézului,

Murgulețul că-l vedea,
 Și din graiu așa-i grăia:
 „Murgule, cal minunat,
 Cu vin roșu adăpat,
 Cu lapte dulce 'ngrășat,
 Pe Radu un' l'ai lăsat?
 — Nu te, maică, supără,
 Trista veste de-i află...
 Pe Radu rău l'am lăsat
 La pörtă la Țarigrad,
 Unde Turcii lor tăiat.
 Bieta maică leșină
 Și târziu când se treziă,
 Murgulețul blăstemat:
 — Murgule, fii blăstemat.
 Că feciorul mi-ai lăsat
 Pe loc tare depărtat.
 L'ai lăsat
 Neîngropat,
 Cu pământ neînvălit,
 Fără loc de odihnit!
 Murgul capu-'n jos plecă
 Și cu jale necheză:
 — Nu te, maică, supără,
 Și nu me mai blăstemat,
 Că drăguț feciorul teu
 Și vitez stăpânul meu
 Cu pământu-i învălit
 Și-i cu loc de odihnit...
 Turcii cum mi l'or tăiat,
 Eu cu copită-am lucrat,
 Până gropa i-am gătat
 Și 'ntr'ânsa l'am îngropat.

Dintre balade dl Alecsandri citeșce una foarte grațiosă și esprimând o cugetare filosofică admirabilă că adevărat nu putem trăi unul fără de ajutorul altuia. Dsa citeșce:

Teiul și bradul.

Teiul, bradul se sfădiă...
 Teiul cătră brad grăia:
 — Tu ești bade crenguros
 Și la trup ești noduros,
 Ieră eu sunt lemn de trébă,
 Ori și pe ce om întrébă,
 Că pe mine me cioplesc
 Și iconițe croiesc
 Și 'n biserici me tocnesc,
 Cu aur me zugrăvesc
 Și foarte mult me cinstesc!...

Teiul, bradul se sfădiă...
 Bradul cătră teiu grăia:
 — Ca și eu sunt lemn de trébă,
 Ori și pe ce om întrébă,
 Că pe mine me cioplesc
 Și șindilițe croiesc,
 Pe biserici me tocnesc,
 Biserica s'o păzesc...
 Că de n'ar fi șindila,
 Ar fi vai de cinstea ta,
 Căci ploia când ar plouă,
 Aurul ți-l'ar strică!

— Șindila, — esclamă dl Alecsandri, — care a apărut nēmum nostru in zile de furtună, a fost inima romanului!

Dintre cantecele de dragoste, dl Alecsandri citeșce următoarea:

Frunză verde frunzuliță,
 Am avut o mândruliță
 Ș-am lăsat-o să mai crească,
 Minte 'n cap să dobândescă;
 Mândruța s'a măritat...
 Vai de mine, ce păcat!
 Și nu mi-ar fi cu bănat
 Mândra de-ar avé bărbat
 Din vr'un sat mai depărtat,
 Dar mândra s'a măritat
 Dela noi a treia casă
 Și mi-i inimuța arsă;
 Ies afară, veđu-o,
 Întru 'n casă-auđu-o.
 Măicuța pune de cină,
 Dar inima mea suspină
 Și nimica n'o alină.
 Și măicuța pricepură
 Și din graiu așa grăiră:
 — Ce ești, hicuț, supărat,
 Că mândruța te-a lăsat,
 Cu altul s'a măritat;
 Nu te, hicuț, supără.
 Că alta vei capătă.
 — Maică, măiculăna mea,
 Maică, fericirea mea,
 Ești bētrână și nu cređi
 Și nici cređi și nici nu veđi,
 Că dintr'o sută ș-o mie
 Numai una-mi place mie.
 Ceriu-i mare, stele-s multe
 Și mai mari și mai mērunte,
 Luminose, strălucioșe...
 Dar ca mândra nu-s frumose!

— Delicatețe și simțire caracterizează, — ȳice dl Alecsandri, — cantecele poporului roman. Îndeșert ar fi cătat cineva la romani cantece de bețiu și de amururi obscene, căci poporul roman n'a consacrat poesia decăt la simțeminte înalte și delicate, demne de susțutul seu măreț și nobil.

Academia — precum ȳiserăm deja in nr. trecut — a ascultat cu încordată atențiune și cu unanimă aprobare frumoșă dare de sēmă a dlui Alecsandri.

De-ar fi . . .

De-ar fi vre-o măsură
 Cu care s'ar află
 Puterea de iubire
 Din inima cuiva:

Atuncea ai cunoșce
 Și tu iubirea mea;
 Căci nu ar fi nici una
 Mai mare de căt ea!

Jocuri de copii.

I.

Jocul d'a lăpşa.

Acest joc de copii se urmăreşte în chipul următor :

Unul din toţi copiii este Lăpşa. Ea stă în mijloc, şi ceilalţi copii prin prăjmă o hărţuesc cu vestea, cu semne şi cu sărituri, dându-i a înţelege neputinţa de a scăpa de ponosul ce poartă.

Lăpşa se repede la câte unul, şi decă il pôte atinge cu mâna, cel atins se face el lăpşa.

Băieţii când vęd, că se repede Lăpşa la dēnsii, se incovăie, se strecoră, cotesc în drepta ori în stanga, ca să nu pôtă fi atinşi.

Decă se întâmplă ca Lăpşa să se ia după vr'unul din copii, şi acesta se vede incolţit, atunci se pune pe vine şi dice că este cu ouele în pölă. Lăpşa i dă răgaz să se odihnescă, şi, ori il aşteptă până se ridică, ori se ia după alt copil. Cel cu ouele în pölă, pândeşte până vede pe Lăpşa că se uită în altă parte seu pândeşte şi ea pe vre-unul din copii cari tot sar prin prăjma ei şi o tot supără, şi atunci se scölă repede şi fuge.

Numai când isbuteşte să atingă cu mâna pe vre-unul din copii, scapă de ponosul de Lăpşa.

Acest joc este de băieţi şi de fete, singuri seu amestecaţi.

II.

Jocul d'a baba orbă.

Acesta se jöcă de copii mai mititei, adecă Codănei, cum se dice. Ei pot fi şi băieţi şi fete, amestecaţi, seu numai de băieţi ori numai de fete. El se jöcă mai adese ierna şi de casa.

Ca să se ştie cine are să se facă baba orbă, se adună toţi copiii, cari vor să jöce, în cerc, şi unul din ei, începe a dice una din paremiile aretate la jocul d'a aseunsele. Cel ce rămâne fără să fi ajuns la dēnsul vorba din urmă, acela se face baba orbă.

Pe baba orbă o lögă la ochi unul din copii cu o basma. După acea o apucă de umeri pe dela spate şi o duce aproape de use. Ajunşi aci, copilul ce ţine de umeri pe Baba orbă, o întrebă :

— Pe ce şedi ?

— Pe darae.

— Du-te la bărbat !

Şi o împinge niţel, fără însă a luă mânilor de pe umerii ei. Apoi o întrebă din nou :

— Pe ce şedi ?

— Pe nuiele.

— Du-te la muiere !

Şi ieră o împinge niţel, tot fără a luă mânilor de pe umerii ei, şi o întrebă pentru a treia öră :

— Ce-ai mănecat aseră ?

— Păne cu păpară.

— Eşi pe use afară !

— Ier alaltă-seră ?

— Păne cu masline.

— Ia-te după mine !

De astă-dată i face vënt förte uşor, ca să nu semene că i dă brânci, şi-şi ia repede mânilor după ea, trăgându-se iute înapoi. Dară Baba orbă este mai iute de mâni, şi întorcându-le, prinde de haine pe cel ce i dice : „Eşi pe use afară”, fără a se feri, apoi acela se face Baba orbă.

După ce i dă drumul, Baba orbă, umblă orbăcând şi cu mânilor întinse, căutând să prindă pe vre-unul

din copii. Aceştia se feresc; dară tot nu pot să-şi ţie risul, când vęd pe Baba orbă, că prinde aerul, creşdend că apucă pe cineva.

Baba orbă ascultă, şi încătro i se pare ei că aude şuşuituri ori risete, într'acolo se îndreptază, şi tot aşă face, până ce dă peste vr'un copil pe care il prinde. Atunci işi ia legătura dela ochi, şi lögă pe cel prins.

Acesta este jocul d'a Baba orbă.

III.

Jocul d'a Baba gaia.

(Peste Olt se dice „d'a cloşca“.)

Acest joc este ierăşi de Codănei, amestecaţi băieţi cu fete. Doi din cei mai răsăriţi din ei, ori din cei mai ageri, se fac : unul cloşcă cu pui, şi altul Baba Gaia.

După ce se înşiră toţi puii la spatele cloşcii, unul după altul, ţiindu-se bine unul de altul de brău, pe dela spat, ca şi cel dintăiu de brăul cloşcii, Baba Gaia vine din naintea Cloşcii. Acea o întrebă :

— Ce cauţi, babo ?

— Acul dōmnei.

— O fi ästa, (arētând piciorul drept).

— Ptiu !

Şi astfel merge Baba Gaia cu un beţişor în mână la fie-care copil înşirat la spatele Cloşcii, şi întrebând copiii, cum a întreat şi Cloşca, ieră Baba Gaia, arētând cu beţişorul la picioarele copiilor şi răspundend, cum a respuns şi Cloşcei.

După aceea, trece ierăşi în faţa Cloşcei, şi se dă când într'o parte când în alta, ca să apuce pe copilul cel mai din codă. Cloşca il apără şi nu lasă să-i prindă nici un puşor.

Şi stând faţă în faţă cu Cloşca, i dice :

— Mi, că ţi-oiu mănecă un puşor.

— Mi, că ţi-oiu scōte un ochişor, — raspunde Cloşca.

Apoi ieră se dă să-i apuce pe cel mai din codă copil, pe care il apără Cloşca.

Decă isbuteşte să prindă pe vr'un copil, il desprinde din şir şi-l duce mai cât colea, unde se face că-l ciocneşte cu ciocul, ca să-l mănance; ieră de nu isbuteşte, apoi dice : „Me duc la viorele!” şi plecă în ceea parte, depărtându-se de Cloşcă.

Atunci Cloşca, se roteşte, cu puii după dēnsa, dicend :

Trei, trei,

Colăcei,

Până vine Baba Gaia

Cu tigia.

Baba Gaia cum vede că începe Cloşca a se roti cu puii după dēnsa, se repede şi se sileşte a apucă vr'un puiu.

Cloşca repede ca fulgerul se întörce şi nu lasă să-i apuce nici un puiu.

Decă prinde vr'unul, il duce Baba Gaia lângă celălalt, şi-i face ce a făcut şi aceluia, ieră de nu, vine în faţa Cloşcei, şi ierăş i dice :

— Mi, că ţi-oiu mănecă un puşor.

— Mi că ţi-oiu scōte un ochişor, — i se raspunde.

Decă Baba Gaia este mai ageră, jocul se sfirşeşte mai curēnd.

Dară decă Cloşca este mai ageră şi mai uşöră la întorsură, apoi jocul ţine mai mult.

După ce Baba Gaia prinde toţi puii, se odihnesc niţel, şi apoi încep din nou.

E p i g r a m ă.

Ca se pot gustă plăcerea de-a vedé pragul de jos,
Cu o minte nenţelepţă m'am lovit de cel de sus;
Dar prin rana ce la frunte mi-o făcusem dureros:
Nişte tainice iluzii şi-au luat sborul şi s'au dus...

Ion N. Iancovescu.

Monumentul din Prisaca şi din Iaşi.

(Urmare.)

Atât inscripţiunea dela cerdacul lui Ferent din Iaşi, cât şi cea de pe columna din Prisaca din Bucovina se referă la prinderea principelui Moldovan Mihai Racoviţă. Din amândouă aflăm, că principele Mihai Racoviţă înfrânse cu totul oştea lui Ferent. Inscriptiunea dela Prisaca de lângă Vama din Bucovina merge însă mai departe, căci ea ni spune, că Mihai Racoviţă a intrat cu Tătari în Ardeal peste munţii Mesteceşci şi Suchardul, făcând multe prădăciuni şi ardând multe sate, numai singurul oraş Bistriţa nu l'au ars. Din asta rezultă, că columna din Prisaca e posterioară cerdacului din Iaşi, şi pe când cea din urmă se referă numai la înfrângerea Germanilor la Iaşi, cea dintâie aminteşte şi de resbunarea lui Mihai Racoviţă, făcând o invasie cu Tătarii în Ardeal.

Dela Mihai Racoviţă avem şi două chrisove, cari se referă la aceste două inscripţiuni. Chrisovul cel dintâiu e datat din anul 7225 Iaşi, (1717) şi-i publicat de D. Codrescu în Uricariu, part. IV f. 310—315; de acest chrisov am vorbit mai sus. Chrisovul al doilea e datat din anul 7226 (1718), 30/12 (Codrescu, ib. f. 315—324). În acest chrisov istoriseşte scârbitul principe Mihai Racoviţă genesa irupţiunii Nemţilor în Moldova, unde nu cu aspre cuvinte muştră purtarea unor boeri şi mazili, şi mai ales a stolnicului Moldovan Vasile Ciaurul, cărui plăcându-i a-şi face nume tâlhăresc, mers-a singur în ţera unгурescă de s'a închinat la generariu de Braşov şi şi-a luat nume de grof, cât şi pămentul ţerii noastre l'a închinat Nemţilor până în apa Siretului, şi apoi „adunând cătră sine şi pe alţi boeri şi mazili, feciori de boeri de ţeră, a tras de acolo şi la cetatea Némţului de o-a apucat, prădând pe toţi şi mănăstiri şi boeri şi pe cine afla, fără de nici o socotă, pe cari nu se supusesse lor“. (f. 316—317).

Aceste două chrisove nu numai, că adevăresc şi inscripţiunilor noastre, ci şi le întregesc acolo, unde ele devin neînţelese din cauza scurtimei lor.

În timpul, când se întâmplă în Iaşi înfrângerea ostaşilor germani sub comanda căpitanului Ferent seu Franţ, Turcia purtă resboiul cu împăratul Carol VI.

Germania concentră trupele sale sub feldmareşalul Eugen de Savoia în Ungaria lângă Petruvaradin. întindând aripa sa stângă sub feldmareşalul-sublocotenente de Steinvillle până la confinele Moldovei şi Munteniei.

În Ardeal eră deja potolită revoluţia lui Rákóczy, dară el petrecea cu Berszeny şi alţi Unguri rebeli în megieşa Moldova la Hotin, solicitând necontentit pe Turcia la o invasie pe Maramureş în Ardeal şi Ungaria. (Raportul dintr'a 28/7 1716: Hurmuzachi, Documente etc. tom. VI f. 156). Întinderea aripei stinge a trupeii germane eră dară motivată.

La cererea acestui Rákóczy sosesc la Obruşita, în jos de Iaşi, 20,000 de Turci, şi 4000 de Tătari la Saratã, solicitându-i Ungurii de a face irupţiune în Ungaria. „Racoczus ivisset cum multis aureis ad Turcarum Sultanum et quod ad ipsius petitionem fuissent hi

Turcae commendati“. (Raport dintr'a 25/7 1716, Hurmuzachi, ib. f. 156). Nicolai Berszeny adună o oşte, şi la Hotin se concentrează rebelii Unguri, între cari aflăm pe Forgách, Eszterházi, Adam Vay şi Talaba. (Hurmuzachi ib.)

Hanul Tătarilor intră de asemenea în Moldova cu o oşte de 6000 de omeni, spre a intră cu Ungurii rebeli în Ungaria. (Raport cătră lagărul german dintr'a 19/7 1706; Hurmuzachi, ib. f. 152—154), trimiţând îndată omeni spre Pétra, Némţ şi Sucévã, spre a espionã graniţele Ardealului. (Raportul dintr'a 23/7 1716, Hurm. ib. f. 155). Principele Moldovei Mihai Racoviţă căpeta ordin dela Portã, de a da hanului tătarilor 70 de pungi de bani, spre a i incurăgia de a intră în Ungaria (ib.)

Din raportul cătră armată germană dintr'a 23/7 1716 trimise principele Moldovan Mihai Racoviţă, vedând ţera cutropită de Tătari şi Turci şi Unguri. la marele vizir pe Belczi pašã, ca se audã, ce vre se faci el cu Némţul, la ce i s'a respuns: „quod illuc ibunt, quo desiderabunt penes illos existentes Hungari Domini“. (Raport dintr'a 25/7 1716, Hurmuzachi, ib. f. 156).

În aste timpuri grave pentru Moldova, aflăm pe boerimea moldovană grupată în giurul acestui principe bun, despre care dice contimpuranul Ion Neculcea, că „se arëtã cu mare dragoste şi blândetã ţerii“, şi „erã Moldovan şi le erã prè lesne de divanuri a grãu cu domnul, că-i judecã drept şi blând; şi uşa i erã pre deschisã şi nu cu mărire multã“. (Lctopisetele, t. II f. 386); ce dela o vreme mazilii nu se mai pãria cu vecinii lor s'e-i tragã, ce tãranii trãgea pe stãpãnii lor, pe mazili la judecatã. Ţera se intenãia în zilele lui şi se lãtise satele, că erã om forte chivernisitor bun; bani mulţi în ţerã la negustori erã, de da omenilor de-si prindea nevoile; zlotãşii nu vindea vitele din ţinut, că nu-i sãrguia cu zapcii pentru istovul banilor (ib. f. 399). Cu bunãtatea şi blândetã lui el şciũ a însulla în supuşii sei încredere, cari în timpuri atât de grave cu tot dreptul se gruparã în giurul lui. Pe Mihai Racoviţa nu-l gãsım în Moldova încungiurat de conspiratori, deci nu aflãm patrioţii Moldoveni rãtãcind prin streine-tate. Numai doi boeri stolnicul Vasile Ciaurul şi Veli-cico l'au pãrãsit din interese particulare, alipindu-se la trupa invasiunãrã germanã din Moldova, şi amenin-tãnd şi tiranisãnd pe fieşce-care, care nu se supunea planului lor. Pentru un titlu de „grof“ făcea Vasile Ciaurul tôte acestea, ierã nu pentru o causã innaltã patrioticã. Mihai Racoviţă ne apare, ca un principe hãtru printre atãtia actori puternici şi inimici ai Moldovei, care cu isteţimea sa a şciut de a salvã integritatea ţerii sale. Auđind boerii Moldoveni de intrarea Tătarilor în Moldova, se pornirã cu daruri la dãnşii, spre a-i înfrãnã; darã sosind la Focşani, auđirã, că Tătarii se întorserã în ţera lor, căci Morcalul a intrat în Tataria. (Raportul cătrã lag. nem. dintr'a 2 şi 3/8 1716, Hurm. ib. f. 157), remãind numai câteva mi în Moldova „spre paza ţerii“.

În Muntenia aflãm ca principe pe Nicolai Maurocordat, un om tiranic, contrariul blândetãii şi prudentei lui Mihai Racoviţă. Cei mai de frunte boeri au fugit în Ardeal şi Ungaria la armată germanã, spre a scãpã de tirãnia lui, implorãnd ajutorul Germanilor şi scãpãrea ţerii de sub Turcia, schimbãnd astfel domnirea tiranicã a lui Maurocordat cu suveranitatea turcescã. Armatei germane convenia asta, vedând în implorãrile acestea o supunere chiar a ţerii, care facea numai o parte integrantã a Turciei, cu care purtã resboiul.

Vedând Nicolau Maurocordat primirea cordialã a refugiaţilor Munteni în armata germanã, se gândi şi el, cum sũnt de regulã despoşii şi tirãnii de proşti, a se

Amicii buni.

supune armatei germane. Dară cu asta el deșteptă numai neîncrederea, și Fleischmann dăce în raportul seu cătră consiliul de resbel germ. dintr'a 7/5 1716 (Hurmuzachi, ib. f. 150): „Agintele de aicia al principelui muntenesc Nicolau Maurocordato mi-a dîs în numele principalului seu, că principele seu e gata de a lucră tôte pentru Majestatea sa împër. și de a se dechieră pentru dînsul la intrarea trupelor împërătești“. Dară e evident, că cu aceste canalie grecești, a căror cap se pot numi cu tot dreptul principii Valachiei și Moldovei, fără a-i pune cuțitul la gât, nu se pôte începe nimică*.

Pe când Nicolau Maurocordat slăbi cu totul forțele Munteniei prin tirănia sa, urmașul lui prostuțul Ienachi Maurocordat gânde de a înșelă pe Germani și Turcia; trebui însă în urmă să vedă cu mare scărbă, că după încheierea păcii i se luară 5 districte de cătră Germani și că un alt boer ocupă tronul muntenesc.

Armata austriacă sub comanda supremă a lui Eugeniu de Savoia bătū într'un mod înfricoșat pe vezirul Ali pașa la Petruvaradin intr'a 5/8 1716. Austria învingătoare refușă acū propunerea Rusiei pentru o alianță defensivă contra Turciei, care atuncia începuse resboiu cu Tătarii, căci „cum arată exemplele“, relațiuneză principele Trautsohn cătră împăratul Carol VI intr'a 13/10 1716*, țarul devine aliaților sei tare deficil, vrînd el mai mult a poronci de cât a ajută, și el și vre sub aparența unei alianțe să facă o demarșă curiosă în Muntenia și Moldova, spre a-și scôte singur în urmă la ocasiunea unei pacificări cu Turcia niște folose pré mari, la ce-i îndatinat* (Hurmuzachi, ib. f. 163). Austria nu se află acū în starea defensivă, ea putea după luptă victoriosă dela Petruvaradin să iee o ofensivă energică contra Turciei. Aripa stînga a armatei austriace, comandată de cătră generalul Steinville începū a se mișcă spre Muntenia, ocupând fără nici o resistentă tôte districtele până în Olt, ieră în Moldova tótă partea dela Ardeal până la Siret (chrisovul lui Mihaiu Racoviță dintr'a 30/12 1718, Codrescu, uricariu p. IV f. 316, Ion Neculcea, Letop. tom. II f. 388), cutrierând Moldova până la Berlad, după raportul generalului Tige dintr'a 19/10 1716, (Hurm. ib. f. 166). Cetatea Némțul, mănăstirea Casin (scrisorea mareșalului locot. Steinville cătră plenipotentiarii împărătești dintr'a 14/5 1718, Hurm. f. 212) și Mira (chrisovul lui Mihaiu Racoviță ib.) le ocupară Germanii. În Cetatea Némțului comandă căpitanul Ferent seu Franț. Armata invasiunară eră concentrată în cetatea Némțului și mănăstirea Casin.

Un nemulțămitor al lui Mihaiu Racoviță, anume stolnicul Vasilie Ciaurul se duse, vedënd purtarea boerilor muntenesci, la generalul din Brașov, spre a închină Moldova ocupată până în apa Siretului de cătră Germani, căpătând pentru asta titlul de „grof“ (chrisov dintr'a 30/10 1718, Codrescu, uric. p. 4, f. 316). El deveni comandantele mănăstirii Casin, de unde cu oastea sa adunată din „boeri, mazili și feciori de boeri“ „au prădat și jăcuit“ „pe mănăstiri, boeri și pe cine și află, cari nu se supuseră lor“; și „pe turci negustori prin tîrguri“, robindu-i și ducendu-i „poclon generalului de Brașov“, pentru „ca se-și mărescă einstea“ (ib. f. 317).

Contimpuranul Ion Neculcea dăce în cronica sa: „După cum sînt Moldovenii gata la jac, îndată s'au dat la dînsii (la Némți); eră și cam asupriți de Mihaiu Vodă, că scosese hărții pe țeră, și pe mazili dajdi grele și desetină pe mazili țerănescă; obiceiul cel rău de stingerea mazilelor nu vré se-l mai părăsescă. Deci câți ômeni și câte case boerești eră dincolo de Siret, toți ținea cu cătanele și se făcuse niște tălharit mult

peste sêmă; și Mihaiu Vodă stăpăniă numai pe lângă Iași și la Orcheiu pușintel; ieră incolo tot podghézuri de cătane amestecate cu Moldoveni ajungea de prădă tîrgurile, pe la Fălci și pe la Berlad; ieră Hotinul și Cernăuții i ținea tot Turcii; și se miră ce va face și de ce se va apucă, că domniă i eră nouă și nu avea bani să plătescă se se stringe slujitori și i eră cu frică și se mutase în Cetățue, și mai nici în Cetățue nu mîncă, ci mîncă câte la un loc, de nu-l știe nime; că și boerii încă nu eră drepti, ce mulți dintre dînsii se ajunzeze cu cătanele* (ib. f. 388).

La ocuparea districtelor oltene principele muntenesc Nicolai Maurocordat fugi din București la Giurgiu, și stringend ôste în Bulgaria, se întorse înapoi, după scrisorea lui Barbu Brailoiu cătră Steinville (Hurm.) cu 1200 de Turci la București, trămitend după Tătari, ca să alunge pe cătanele din țeră. Tătarii însă i respunseră, că au destul de lucru cu Leșii și cu Moscoviții (ib.).

Între aceea austriacii ocupă Timișoara, Banzo și Nipalanca și generalul Steinville se gândește la ocuparea întregii Muntenii și Moldovei. Pe neașteptate prinde căpitanul Dettine pe Nicolau Maurocordat în București și-l duce la Sibiu. (Raport dintr'a 2/12 1716, Hurm. ib. f. 167), unde a stat până la încheierea păcii. O asemenea sôrte așteptă și pe principele Moldovan, pe Mihaiu Racoviță. Stolnicul Vasilie Ciaurul prinde pe sora lui Mihaiu Racoviță și o transportă la Brașov. (Chris. lui Mih. Racov., Codr. f. 317). Căpitanul Ferent seu Franț după Neculcea avea să prindă pe Mihaiu Racoviță. Racovița se înșciință de ômenii sei de planul lui Ferent și se gânde la apărare. El trimise pe Macri ban și pe visternicul Constantin Costachi la Tătari, să-i dee un ajutor de 3000 de ômeni, și eși cu seimenii și streliti din Iași afară pe Bahluiu în sus întru întimpinarea căpitanului Ferent. Dară căpitanul Franț mai avu ce de lucru în espedițiunea sa; el află, că mai esistă și orașul Pascani și Cotnar, pe cari încă nu le supuse. Ferent pradă întăiu Pascanii, și de acolo se mișcă spre Cotnar, de unde tocmai apucă spre Iași, spre a-l cuprinde și a prinde și pe principele încă nesupus. Mihaiu Racoviță așteptând însedar pe Ferent, se întorse înapoi la Iași în curțile sale, punend străji la Tîrgul Frumos și la podul Iloaei și la cărcîma Ilați de lângă Iași, ieră pe seimenii și streliti i aședă la Hlince, pe lângă pîriul Cetățuei (Neculcea, Let. II f. 380—381). Intr'a 1/1 1717 sosi căpitanul Ferent fără veste în Iași, rădicând străjile din Tîrgul-Frumos, podul Iloaei și din cărcîma Stați. După ocuparea tîrgului Iași se apropiă el de curțile domnești la 8 ôre demineta. (Chrisovul lui M. Racov. dintr'a 7225, Neculcea, f. 380). Mihaiu Racoviță scapă cu doi, trei „copii de casă“ cu mare greutate necunoscut din curte la cetățue, unde se află „tótă boerimea“, urmărit de cătanele; la „podul cel domnes“ ce este peste Bahluiu*, dăce Neculcea, „pușintel vre ce s'a mai propit tîndu-i calea cătanele lui Mihaiu Vodă, ier Mihaiu Vodă a luat mai pe din jos de pod și-au trecut Bahluiu pe ghiată, și-a apucat de a intrat în Cetățue, și norocul lui că nu l'a șciut, că este el Mihaiu Vodă, că i-ar fi ținut calea pe dincolo de Bahluiu, și pôte l'ar fi prins“. (f. 389).

Atuncia chiar sosise în Iași visternicul Constantin Costachi cu 6000 de Tătari, pe cari i lăsase însă în „valea lui Aron Vodă“, ca să înșciințeze pe Mihaiu Racoviță, despre vinirea Tătarilor. El fusese și în Cetățuea, dară neaflând acolo pe Mihaiu Racoviță, se îndreptă spre tîrgul Iași. Aușind aci Costachi de cătane fugi „în stuh în jos de Bahluiu“, fără a înșciință pe principele despre vinirea Tătarilor.

Căpitanul Ferent încunjură cetățuea, fără a o puté

ocupă din cauza improscării din Cetățue; căpitanul a uitat coșul la helesteul la Frumosa, și fără de acesta nu putea lua cetățuea. El căută deci după loitre și prepelece.

În Cetățue eră mare spaimă; și Tătarii steteau în cea mai mare linișce sub delul ei ascunși în „valea lui Aron Vodă”, fără a ști de pericolul, ce amenință în fieșce-care moment pe Mihaiu Racoviță. Aușind ei însă sunând clopotele mănăstirii și bubuitul tunului vicleșug* (Neculcea ib.) dară în urmă se repeșiră spre Cetățue, în giurul căreia gășiră pe Ferent cu cătanele lui și cu Moldovenii de pe la țeră. Căpitanul Ferent nici nu gândi acū la ocuparea Cetățuei, ci se retrase în grabă mare la „coș la cai”, și spre pəriul Cetățuei deasupra Hlinei, urmărit de Tătari, cari îl incunjurau din tote părțile. (Neculcea ib. f. 390).

Mihaiu Racoviță vedënd retragerea Nemților, eși din mănăstire cu garda lui mică (Chrisovul dintr'a 7225) și luând și „servitorii” „din tērg” (Neculcea) urmări pe dēșii la Hline se împreună cu seimenii și strelieții, ce erau acolo postați de mai nainte.

Mihaiu Racoviță și Tătarii împinseră dela Hline în sus pe pəriu pe Nemți la strimtori, unde ei se vedoră de odată incunjuțați din 3 părți, de Mihaiu Racoviță și Tătarii, în spatele lor însă se află pəriul Cetățuei. Mulți Nemți cădură în pəriu, alții fură prinși, între cari și căpitanul Ferent. El încapū în mânilor unui Tatar, dela carele îl cumpără Mihaiu Racoviță. Mai că totă oștea austriacă fu nimicită. Pe cei prinși fără destingere, ori Nemț ori Moldovan, nu-i pardonă Mihaiu Racoviță, ci i omoria pe toți, așa de iritat a fost principe și divanul seu. Pe Ferent îl duseră în curtea domnescă în divan și muștrând mult pe Nemțul, Mih. Racoviță i tăia capul.

Cine ar fi vizitat atuncia Iași, s'ar fi speriat de spectacolul, ce i se oferia. Pe locul bătăliei lângă Cetățue se rădica o movilă de trupuri ale morșilor. Și mai pe urmă*, dice Ion Neculcea, „au strins capetele tuturor și trupurile, și-au făcut o movilă și o cruce mare de pētră, și cerdac ierăși de pētră de asupra crucii, ca să fie de pomenire, acolo la fântăna la Parasca, sub delul Cetățuei, pe unde au fost resboiul bătăliei, lângă drumul cel mare, ce merge la Țarigrad”. (Letop. t. II f. 390). Dice și inscripșionea dela Vama, care aicia întreșce pe cea dela Iași, care în pasagiul acesta e nelegiveră, că „într'aceea i-am înfrânt cu puterea lui Ddeu și am pus trupurile lor peste olaltă”. Ieră chrisovul lui Mihaiu Racoviță dintr'a 7225 dice: „că cu puterea lui Ddeu și cu ajutoriul sfinșilor apostoli Petru și Pavel i-am înfrânt, și o sēmă dintre dēșii, au căduț prinși la resboiu, ieră o sēmă au perit la resboiu, ieră trupurile celor periti s'au făcut movilă, întru pomenirea vecnică deasupra trupurilor acelor periti, în care movilă este și Ferent căpitanul împreună cu alte trupuri”. (Codrescu, Uric. p. 4 f. 311). Se pare însă că sulgerul Velicico, care după Ion Neculcea a fost în espedișionea căpitanului Ferent, a scăpat, seu că a fost agrățiat de Mihaiu Racoviță, căci din Neculcea aușim, că Velicica se retrase după inchierea păcii între Turcia și Austria din Ardeal în Muntenia, unde a și murit.

La evenimentele acestea se referă „cerdacul lui Ferent” de lângă Cetățuea din Iași, seu dela „fântăna dela Parasca”.

Acest monument dela „Parasca” conține o episodă interesantă din istoria curșii moldoveneșci. Despre sörtea acestui monument dela „Parasca” am vorbit sus; pōte de aceea, avuse așa o tristă sörte, că-i dela „Parasca”. Numele acesta singur însușlă ceva dis-

pret: e mirare, când posteritatea îl raportă și la însemnătatea istorică a monumentului?

Tătarii însă n'au venit însădar, se resboiēșcă pentru principele Moldovan. A două și cerură ei numai o bagatelă de 10 pungi de bani, cari Mihaiu Racoviță nu le avū seu că n'au vrut să-i dee. „Mergeti”, dise el lor, „în țera din Siret incolo spre munți și ve luați, că sūnt tot haini cu toșii cătane, numai dincōce de Siret să nu-mi robiți”. (Neculcea, ib. f. 390). Atuncia prădară tătarii țera dincolo de Siret până în Hanga și Ceahlēu; Nemții părășiră cetatea Nēmțul și fugiră la mănăstirea Casin la Vasilie Ciaurul, lăsând victualele tote în cetățue.

Mihaiu Racoviță se gândi acū la eliberarea țerii din Siret. El se porni cu Tătari și Moldoveni în partea ocupată de cătră nemți și ocupă cetatea Nēmțul și mănăstirea Mira. (Chrisovul lui Mihaiu Racoviță dintr'a 7226, 30/12, Neculcea, f. 393), bătēnd „pe niște cătane, ce eră acolo cuib de tălhărit, de o au spart și i au gonit în țera ungurescă” (Neculcea, f. 393). Mănăstirea Casin însă nu o putū lua; ea fu apērată „voinicēșce de un oficier germān contra a unui atac îndoit și zădarnic a unei glote de cătane mii de Tătari, amestecați cu Moldoveni”. (Scrisōrea mareșalului Steinville cătră plenipotētiarii imperiali dintr'a 14/5 1718, Hurmuzachi, ib. f. 212).

Cetățuea Nēmțul și Mira o risipi Mihaiu Racoviță la poronca Sultanului (Chrisovul lui Mih. Racoviță, Codr. f. 320), fără să fie ele restaurate cândva de atuncia.

„E trist”, dice Teodor Codrescu în Uricar, p. 4. notă f. 320, „a mai mărturisi, că astăci acesta preșosă antică a ajuns a fi ameninșată să se ștergă curēnd din fiinșă, nu atāta din lacomia cu care vremea mistue și ponoseșce tote, pe căt din reutatea ciocanului vandaliilor. Mai multe zidiri și cărcime din tērgul Nēmțului sūnt clădite cu pētra smulșă din murei cetății, ce au fost adese asilul strămoșilor noștri. La a. 1833 musa lui A. Hrisovergi îndemnă pe guvern a ocoli cetatea cu un gard vremelnic de mestecān. Cetatea Nēmțului și Secu, căt ar fi de dorit ca aceste sfinite, și mai cu sēmă bogate mănăstiri să îndatorēșcă pe arendașii muntelui a ține dinadins un păzitor la cetate și a ingriji ca să nu remăie în viitor pentru rușinea proprietății, stanistea vitelor tērgului” (f. 220—221).

(Încheierea va urmă.)

Dionisiu O. Olinescu.

Georgina.

— Verișōrei mele Georgina. —

Căt de bine ne simșim — dice un amic al botanicei — când după un lucru ostenitor avem ocașionea de a ne putē preāmbllă prin o grădină frumōșă, bine cultivată; și decă ici și colo ni se presentēză și căte o grupă de flori, acestea vrēnd, nevvrēnd ne atrag atēnișionea, ne silesc a uită pe un moment grigile și neasurile, și ne transpun întru o stare plăcută, va să dică ne fac să ne bucurām. Decōrea cea mai plăcută, cea mai mare și mai fermecătōre a grădinilor sūnt dară florile, cari prin frumșeta colōrei și prin profumul ce-l respāndesc produc oșre-ș cumva o atmosferă mai pe sus de cea comună pāmēntescă, o atmosferă cerēșcă, în care decă se află omul, i se pare că e în paradis. Ba, florile prin frumșeta și prin majestatea lor au atras chiar și atēnișionea poeșilor și scriitorilor celor mai mari, cari nu au pregetat de a sacrifică și pentru ele căteva mominte, nu au întârșiat de a notifișca pentru posteritate unele epoce mai momentōșe din istoria lor,

căci trebuie să concedem, amabile cetitoare și st. cetitori, că precum toate lucrurile din lume, așa și florile încă și-au istoria lor. Unele dintre ele au jucat rol frumos și însemnat în lumea botanică, ba unele și-au elup-tat și gloriosul nume de „regina florilor”, numai cât domnia lor a ținut și ține numai puțin, fiind în legătură intimă cu secul, cu timpul domniei.

Așa pe timpul regelui Ludovic sântul, florea cea mai plăcută și mai frumoasă în tota Franția era crinul. Nu era grădină, nu florar, unde acestei flori să nu i se fi destinat locul cel dintâiu și cel mai onorific, ca unei regine. Crinul era decorația seculului frumos și simbolul inocenței. Ma se spune, că în zilele acestui rege sânt toate damele din curtea regală erau frumoase, atrăgătoare și inocente asemenea crinului.

Sub Ludovic al XIV-lea urmă domnia tulipanului de grădină. Unii oameni, în însufletirea lor cea mare față de acesta florie pompoasă, se dice că sacrificau averi considerabile, plăteau cu preț enorm câte o cēpă de tulipan, ba în Holandia se făceau comerții celebre cu ele. Tulipanul ca simbol e cel mai potrivit pentru secul frumos din secul al XVII.

Sub Ludovic al XVI-lea — în epoca amorului și al ușurimei de minte — trandafirul își eluptă antietatea între flori, care țin până pe timpul revoluțiunii franceze. După revoluțiune apoi pași pe tronul florilor Georgina, care triumful acest mare, ce vrē să și-l arōge în câțva și ađi, singur numai colōrei sale celei vivace și-l pōte atribui. Deci să percurgem pe scurt istoricul ei!

Georgina în secul al XVIII încă era cu totul necunoscută Europei. Se spune, că botanistul spaniol Caranillos ar fi fost fericitul acela, care a adus primul exemplar de Georgină în Europa din America pe la finele seculului amintit (XVIII). El a fost primul cultivator al ei în patria sa, unde curēnd a început a se domicilia prin unele grădini mai de renume. Ba, pentru colōrea ei cea atât de vivace își câștigă adoratori și prin alte țeri, în cari asemenea începū a fi cultivată cu mare plăcere și cu multă pasiune. Franția, precum în alte lucruri, așa și în cultivarea și nobilitarea Georginei încă a dorit să fie cea dintâiu. Cei mai mulți grădinari franceși lucrau cu diligența, pentru de a nobilita cât se pōte mai tare Georgina și pentru de a-i câștigă adepți cât se pōte mai mulți.

În totă primăvera se făcea câte un comerț frumos cu Georginele, de orece fie-care proprietar doria a-și decora grădina cu atare florie, care de acuma înainte începū a fi considerată de „regina florilor”. Grădina ori florariul acela, din care lipsia acesta florie, nu atrăgea pe nimenea. Astfel pentru cultivarea și nobilitarea ei a început a se cheltui sume mari de bani, și de și lucsul arētat în privința acesta întrece tot aceea, ce a însemnat veteranii scriitori despre tulipan pentru posteritate, totuși încă nu și-a fost ajuns culmea, până în secul al XIX, când Georgina era cultivată mai pretotindenea.

Se enarēză, că între anii 36—40 ai secului în care trăim un adorator mare din Franția al florilor să fi cumpărat un strat de Georgine arāngiat și cultivat după totă măiestria posibilă a grădinăritului cu 70.000 de franci. Pare că și în poveste încă ar fi preț esagerat prețul unei spețe de flori, dar apoi în realitate? Dar așa e omul, pentru ce i place și-i cade la inimă e în stare de a-și sacrifica totul.

Unicul defect ce i se impută Georginei e, că nu are profum, dar cu atâta e mai avută în colori. Cercatu-s-au toate mijlocele posibile ale cultivării, nobilitării și măiestriei omenesci ca Georginei să i se pōtă da și profum, dar însădar. Să dice că s'a pus și un premiu

de 10.000 de franci pentru acest scop, dar fără nici un succes.

Astăzi însă, de și Georgina se află mai prin toate grădinile, și se cultivă cu plăcere de toți iubitorii florilor, totuși autoritatea și domnia ei a scăpētat mult. Astăzi, fiind și ea mai înaintată în etate și astfel perdēndu-și farmecul tinereții, nu pōte atrage pe nimenea așa tare, încât să și pună chiar și averea pentru ea. Ba, aflându-se mai la totă casa, începe a fi considerată și ea numai ca celelalte flori, și puțină excepțiune de care se mai bucură i-o dau singur damicelele acele cari sânt fericite de a-i purtă frumosul nume de Georgină, căci acestea și ađi o cultivă cu deosebită plăcere și o stimēză cu mare scumpētate.

Precum se vede dară, nici florile nu se bucură de o sorte mai bună decât versurile și scrierile poetilor. Anume tot ce scriu aceștia până ce-s încă în flōrea vieții, în etatea amorului ferbinte, e plin de profum și farmec; din contra ce produc în anii mai târđii, în zilele hētrănetelor singur numai prin colōrea esternă pōte să mai facă ceva impresiune asupra cetitorilor, căci profumul fermecător al tinereții le lipsește. Toțmai așa stă și cu florile.

Că în locul Georginei ore-care florie își va putē eluptă numele de „regină”, și care se va putē bucură de o domnie ca cele amintite, e secretul viitorului.

Ioan Petran.

Amicii buni.

— Veđi ilustrațiunea de pe pagina 161. —

Micul Juonel e un cetățan foarte mic încă al patriei, dar totuși un urieș față de darul ce i-a adus Moș Crăciun, și pe care toțmai îl ține în mână, adecă o păpușe.

Din momentul acela Juonel nu se mai simte singur în lume. Păpușa i este prietena. Cu ea ride, și se veselește; cu ea plānge și suspină. Fără ea n'are nici bucurie, nici durere.

Dar mai are un prieten. Un cățeluș. Trei la oaltă formēză compania. Și cățelușul par că ar și vorbi, păpușa par că ar înțelege, se pōrtă așa de bine. Nimica nu conturbă îndestulirea amicilor.

Numai creșcerea lui Juonel pōte să aducă vr'un pericol în această armonie. Dar bine, că ei nici nu viseză de acesta!

I. H.

C u g e t ă r i.

Sălutarea parvenitului se mēsōră după norocul seu; cu cât să rădică mai sus, cu atât se plecā mai puțin.

Cupa ambițiunii îmbētă conștiința și face să șovăiească dreptatea.

Decă ar putē să vedă golul ce-l lasă mōrtea lui, cel fudul ar fi mai puțin mândru de locul ce-l ocupă vieța sa.

Inima feciōrei conține schinteia iubirii precum bobocul de trandafir conține profumul.

Sunt lucruri pe care nu le putem întrebuița fără a le murdări: batistele și spionii.

O îmbrăcăminte elegantă te face să plătești mai mult otelierului care te găzduiește de cât croitorului, care te îmbracă.

Amorul propriu te mângăie de ori-ce nenorocire, atunci când ai prevēdut-o.

Gradul de spirit necesar pentru a ne face plăcere este o mēsūră în destul de esucă a gradului de spirit ce avem noi ēnși-ne.

Sesiunea Academiei Române în 1883.

Sedința VI în 21 martie (2 apr.)

În comisiunea didactică în locul dlui Marian, carele n'a putut vini, se alege dl Marienescu.

Documente donate de familia Hurmuzachi. Dl președinte Sturdza face comunicarea, că dela un membru al familiei Hurmuzachi, care a făcut mari servicii și multe donațiuni țării, a primit o sumă de documente de mare interes, manuscrite autentice ale lui Petru Schiop, pe care dsa le depune, manifestându-și dorința de a le vedé publicate cât mai curând și crede că acest scop se va ajunge decât dl Hășdeu le va adauge la volumul dsale, ce va apăre în scurt timp. După o discuțiune lungă, se aprobă.

Musica națională. Dl Alecsandri sulevând cestiunea colectării cântecelor populare, spune că dl Vulpean are o colecțiune de 400 cântece vechi, cari se disting prin originalitate, frumsețe de limbă etc. cari toate ănsuș le-a vedit și că a audīt pe dl Vulpean esecutându-le de minune pe flaută, nu șcie însă decât sânt corecte, ar dori să se deie cuiva spre reviziune. — Dl Ionescu dice, că cestiunea e serioasă. Bine ar fi, decât s'ar face Asociațiuni naționale pentru cântări, decât conservatoriile ar da concursul lor; nu numai cântecele (melodille), dar și textul lor s'ar lăți și conserva; ar dori să se facă din an în an s'erbători în cari să se cânte de aceste. — Dl Alecsandri a aminti pe mai mulți cari au adunat asemenea cântece; cea mai mare și mai frumoasă colecțiune e a dlui Carol Miculi dela Cernăuți, care a adunat 48 cântece; apoi a dlui Ruschinski în Moldova și Henric Herlich în Viena; cântecele aceste sânt legate cu părinții noștri, conservarea lor dară e de mare interes. Dsa se uneșce cu dl Alecsandri pentru a deșteptă atențiunea guvernului, precum și la dorința ca conservatoriile să nu esecute decât asemenea piese naționale. — Dl Babeș propune ca să se câștige un exemplariu din acea colecțiune, spre a se puté studia. Se aprobă și dl Alecsandri este rugat să câștige un exemplar pentru Academie.

Sedința VII, la 22 martie (3 apr.)

Publicarea codicelui dela Voroneț ocupă cea mai mare parte a ședinței. La discuțiune iau parte mai mulți membrii, și se decide ca codicele să se publice cu litere cirilice întocmai după original, însoțindu-se de o transcripțiune cu litere latine; față cu textul să se publice texturile corespundătoare din evangeliarul dela Alba-Iulia din 1648 și din Biblia Bucureșcănă dela 1688; afară de o introducere personală din partea dlui Sbiera, să se publice la finea volumului un glosariu, elaborat tot de dsa, în care să fie indicate toate cuvintele cuprinse în textul Voronețian cu esplicarea lor, unde va fi de trebuință; edițiunea să fie ornată cu un numer de 4 s'eu 5 pagine de fac-simile, esecutate prin helio-tipie. Tipărirea se va face în Cernăuți sub îngrijirea dlui Sbiera. Dl Sbiera va primi spre acest scop o fotografie a originalului.

Sedința VIII, la 23 martie (4 apr.)

Dl N. Teclu arătă prin scrisore, că nu pôte lua parte la sesiunea presinte și trimite un memoriu

al seu, care se trimite în cercetarea secțiunii respective.

Dl Barițiu depune darea sa de s'ema asupra călătoriei sale întreprinse din însărcinarea Academiei române la ruinele dela Sarmisegetusa (Ulpiu Traiană) în maiu 1882. Se trimite în cercetarea secțiunii respective.

Numismatic. Dl Schmidt comunică un studiu al seu relativ la numismatica română. Se trimite în cercetarea secțiunii istorice.

Sedința IX, la 24 martie (5 apr.)

Memoriul dlui Teclu. Ștefanescu înapoid manu-scriptul dlui Teclu „Despre industria pigmentelor de depins”, raporteză în numele secțiunii de șciinte, că l'a aflat demn de publicitate în anale. Se aprobă.

Studiul dlui Marian. Dl Alecsandri în numele secțiunii literare raporteză, că studiul dlui Marian asupra descântecelor culesse de repausatul Seulescu a fost aflat demn de a figură în Anale și a face obiectul unei lecturi publice, ier colecțiunea lui Seulescu să se conserve în arhivul Academiei.

↳ *Studiul dlui Barițiu.* Dl Maniu aduce conclusiunea secțiunii de istorie asupra raportului dlui Barițiu relativ la escursiunea la Sarmisegetusa, ca să se publice în Anale și să se citească în ședința publică de mâne.

Sedința X, publică la 25 martie (6 apr.)

Dl Barițiu dă cetire raportului seu despre ruinele dela Sarmisegetusa, urmărit de Academie cu multă atențiune.

Dl B. P. Hășdeu ascultat cu viu interes, ceteșce un studiu despre originea vorbelor „faclă” și „fachie”.

Dl I. Sbiera întreține Academia mult atentivă despre codicele Voronețian descoperit de profesorul Cref.

Sedința XI, la 26 martie (7 apr.)

Scierea dlui Gaster. Dl Barițiu în numele comisiunii de premii anunță depunerea raportului P. S. Melchisedec asupra scierii dlui dr. Gaster.

↳ *Edmond Meier despre România.* Dl dr. Edmond Meier din Berlin arătă cu adresa sa, că publică analele literaturii istorice, și voind a vorbi și despre România, cere să-i deie Academia publicațiunile sale istorice. Se decide a se trămite în opinarea secțiunii istorice.

Sedința XII la 28 martie (9 apr.)

↳ *Scierile dlui Marienescu.* Dl N. Ionescu arătă, că de acum doi ani trecuți a fost întrat la Academia o lucrare a dlui Marienescu despre „Mitologia Românească”. Dsa rōgă comisiunea, căreia s'a trimis spre studiare, să înainteze neintârziat raportul ei. Dl Urechia propune ca toate manuscritele depuse de dl Marienescu să fie trimise la secțiunea literară. Dl Ștefanescu propune și Academia aprobă, ca pentru cercetarea memoriului relativ la mitologia românească să se întrunescă secțiunile de litere și istorice.

Dicționarul Academiei. Dl Sion arătă, că comisiunea lexicografică nu se pôte întruni și nu este în situațiune de a da raportul ce i s'a cerut despre statul cestiunii. Dl Ionescu nu e mulțamit cu respunsul verbal al dlui Sion, cere dela comisiune un respuns formal în scris, să spună de ce nu pôte realiza lucrarea? Dl Alecsandri e de părerea, că nu ar trebui să se întârzie lucrarea dicționarului până ce s'ar imprima toate cărțile vechi cunoscute. Acesta comisiune să profite de materialul deja dobândit și să se pună pe lucru îndată, căci țera așteptă dela Academie mai cu s'ema

dictionarul și gramatica ei. Peste 10—12 ani cine va mai împedeca pe Academie să-și completeze lucrarea?! Propunerea acésta se primește și se cere dela comisiune raportul seu pe ședința de mâne.

Fotografierea codicelui Voronețian. Dl Sbiera arătă, că a allat un fotograf, care primește să fotografieze codicele, plătindu-i-se câte trei lei de fie-care pagină pentru copile ulterioare. Academia însărcinează pe dnii Sbiera și Urechia să contracteze cu fotograful ce ar lăsa prețul mai conveniabil; numărul esemplarelor se va ficsă după ce se va stabili definitiv cu fotograful.

Colecțiunea de arii de dl Vulpian. Dl Alecsandri arătă importanța culegerii de arii românești. Dl Vulpian a adunat 780 de arii diverse și le-a transcris pentru flaută. După însărcinarea ce a avut dela Academie, dl Alecsandri a propus dlui Vulpian să cedeze colecțiunea sa de arii Academiei. Culegătorul ar vré să mai adune și alte arii peste vr'o două sute de prin Oltenia. Dl Alecsandri laudă fidelitatea colecțiunii: „Aci nu sânt amestecate cu cântece străine ori cu stilul cântărilor de mahala „Tu ești a mea, bellă“ etc. Dl Alecsandri propune ca Academia să desbată într'una din ședințele sale asupra întrebării ce se pôte face cu colecțiunea dlui Vulpian? Apoi nu se cuvine culegătorului o remunerațiune pentru munca sa, căci densus a cheltuit mult cu călătoriile spre a face colecțiunea? Urméază o discuțiune mai lungă, in urmă dl Alecsandri propune defigerea unui premiu pe anul viitor pentru cea mai complectă colecțiune de arii românești. Dl Vulpian va aduce atunci colecțiunea sa la care a lucrat 15 ani de zile și o va mai completă până atunci. Defigerea premiului propus de dl Alecsandri va vini la ordinea zilei când se vor desbate premiile de publicat pe anul viitor.

Noua piesă a dlui Alecsandri. La cererea dlor Sion și Quintescu, dl Alecsandri promite a ceti in ședința publică estraordinarie de vineri o parte din noua dsale comedie: „Fântâna Blandusia“.

Ședința XIII la 29 martie (10 aprilie)

Dl dr. G. Polys presintă Academiei un manuscript de 18 volume in octav mare, conținând un vocabulariu româno-germân lucrat de dsa. Rôgă Academia să-l examineze și astfel să-i deie atestat de valôrea operei sale. Academia neputând intră in discuțiunea acestui obiect, cestiunea se amână pe alta ședință.

Alegerea membrilor corespundinți și onorari se ficsă pe ședința din sâmbéta viitoare.

Cronică bucureșcă.

— 29 martie.

(„Fântâna Blandusiei“. — O coincidență. — Valea Sabinei. — Serbarea societății studenților universitari „Unirea“.)

Noutatea cea mai de însemnat a săptămânei e, fără îndoielă, citirea, in salónele dlui Maiorescu, a noúei opere a cântătorului ginteii latine. Mercuri, 23 marte, dl Alecsandri ne-a făcut plăcerea să ne citescă „Fântâna Blandusiei“ o comedie in trei acte și in versuri, in care poetul zugrăvește epoca clasică a Romei. Eroii principali ai piesei sânt: nemuritorul Horațiu, Neera curtezana, Libertul Scaur, și doi sclavi dela Istru: frumoasa Geta și iubitul ei Gaul. Asistența eră din cele mai numeroase (peste 40 de persoane fiind față) și succesul piesei, căreia poetul i-a dat naștere chiar in ierna acésta, in urma unei indispozițiuni ce l'a îndemnat să caute distrațiune in scrierile clasicului din valea Sabinei, a fost desevêrsit.

Mediul social in care autorul și-a insghebat acțiunea reiese de minune din paginile acestei noi scrieri a sa. Tipurile și caracterele sânt bine zugrăvite. Numai acțiunea (și observăm acésta cu tótă reserva pe care ne o impune atât numele cât și admirațiunea ce datorim autorului) nu e destul de încordată și limba nu are tot farmecul pe care-l găsim in Despot Voia. Care să fie pricina? De sigur numeroasele neologisme de care limba „Fântânei Blandusiei“ e presărată, dar a căror întrebuintare subiectul ar pute-o intru cât-va iertă. In schimb pasagele lirice, cari abundă in aceste pagini, sânt admirabile și putem susține cu destulă tarie că noua scriere a poetului nostru e o nouă pètră prețioasă cu care se îmbogățește atât coróna de nemurire a frunței lui, cât și aceia de glorie literară a țerii care l'a născut.

*

O coincidență vrednică de însemnat in trecet: Valea Sabinei recorită de undele Mandelului și Lunca din Mircești udată de apele Siretului! Valea unde măiestrul cântăreț al odelor și epodelor petrecea departe de o îmbelșugare pe care desgustul o însoțește, de palaturile ale căror coperișe se învecinesc cu norii și de fumul pré bogatei Rome,¹⁾ oglindindu-se in fântâna Blandusiei mai limpede de cât cristalul demna de libațiunile unui vin plăcut coronat de flori,²⁾ și lunca unde fărmeătorul zugrav al pastelurilor își petrece cea mai mare parte din vieță departe de sgomotul asurđitorului București!

Acela și-a nemurit valea, acesta și-a nemurit lunca.

*

Fântâna Blandusiei da naștere riuului Mandel care uda țera Sabinei unde eră moșia lui Horațiu. Aci, in valea Sabinei pe care n'ar fi schimbat' o pentru tóte avuțiile cele pré bogate de necazuri,³⁾ el ducea acea vieță a cărei elogii hotărau pe Zaraful Alfiu să se lase de căsări și să trăiescă la țera, liber de grigi și departe de ori-ce pricini, indeletnicindu-se, ca primii ómeni, a-și cultivá singur ogorul părintesc.⁴⁾ Aci poetul dela Mircești ne-arătă pe Neera, dar nu pe nestatornica Neeră care jurase lui Horațiu că, atât cât lupul va fi vrășmaș oilor, cât Orion, protivnic corăbierilor, va rădica marea furtunosă și cât vântul va flutură pèrul cel lung al lui Apolon, amorul ei va respunde iubirii lui,⁵⁾ schimbându-l apoi fără scrupul, ci pe Neera care ar da totul ca să fie căutată de privighetorul din valea Sabinei. Aci găsim pe Mecena și atâte alte figuri din vieța romană, din seculul lui August, descrise cu culori vii.

Dar să nu fim mai mult indiscreți! Ilustrul poet a binevoit a promite colónelor „Familiei“ câteva fragmente din opera sa, și cetitorii vor găsi, de sigur, mai mult in acele fragmente, de cât am puté spune noi prin câteva rânduri ale unei cronice.

*

In aceeași séră a avut loc la Teatrul Național balul societății comercianților și meseriașilor români. Portul românesc pentru dómne, ținută de rigóre pentru domni. Lume destulă, făr' a fi multă; animația însă mai puțină. La órele 2 dimineața sala eră golă.

Décă un bal a avut deplin succes, apoi necontestat e balul societății studenților universitari „Unirea“ care s'a dat in aceeași sală a-séră, luni, 28 marte. Acésta serbare a studenților, pusă sub patronagiul

¹⁾ Horatii Carminum. Lib. III, C. XXIX: Ad Maecenatem.

²⁾ Id. ibid. C. XIII: Ad fontem Bandusiae.

³⁾ Id. ibid. C. I: Quomodo vita efficitur beata.

⁴⁾ Id. Epodon liber, C. II: Vitae rusticae laudes.

⁵⁾ Id. ibid. C. XIII: Ad Neeram.

princepesei Valentina G. Bibescu, a fost cea mai splendidă din toate petrecerile ce ne-a fost dat să gustăm în iernă această. În mijlocul salei se durase o incintă, rezervată pentru danș, din un lung șir de scaune și numeroase felone tricolore, înfășurate în ghirlande de verdetă și legate între dănsese cu panglice în culorile țării. Tot asemenea panglice plecau dela fie-care buchet schinteiilor, format de bumbii de cristal ai lustrului mareș ce-atărnă de plafondul salei revărsând valuri de lumină pe capetele celor de jos, și se inodau în numeroase funde de lustrele lojelor de rangul II, formând astfel numeroase rațe ce aveau de centru lustrul și de circumferență șirul lojelor. Pe scenă, înfățișând un salon românesc din trecutele vécuri, asemenea numeroase ghirlande de verdetă și fășii de panglice. În diferite anghiuri ale salei, luminată a *giorno*, se instalase: aci un bazar de tabac, dincóce unul de imprimare: diare și cărți, mai departe o parfumerie, în cele 4 colțuri ale incintei: două florării, o roletă și un deposit de programe; pe scenă: în fund o ruletă colosală, un cântar pentru a-și vedea fie-care greutatea, un joc de belciuge, un biliard englesesc cu alergări de cai, un bufet unde consumatorii căpătau cu conținutul și vasul, toate aceste adăpostite de frumoase draperii, formând ca un fel de baldachin. Dămsle și domnișorele cari binevoise a lua în delicatele lor mâni această întreprindere, toate din tot ce Bucureștii au mai pșut, purtau diferite fantastice costume cari unele mai mult de cât altele atrăgeau atențiunea noastră, a tuturor. Publicul a fost destul de numeros, lumea alăsă, ordinea cea mai perfectă și petrecerea cea mai însuleșită până la orele 4 dimineța, când fie-care s'a retras ducând cu sine multe impresiuni frumoase și convingerea că această serbare a întrecut nu numai toate așteptările, dar încă tot ceea ce ne-am fi putut închipui.

Și această a fost cea din urmă!

A. C. Șor.

Gândiri de Larochevoucauld.

Mai există un fel de lacrimi, care nu isvoresc de cât din cauze foarte mici: se plânge adesea pentru a-și avea reputățiunea de om simțitor, se plânge pentru a fi plâns, se plânge pentru a evita rușinea d'a nu plânge.

— E o mare iscusință aceea d'a șei să-ți ascunzi iscusința.

— Adevărata elocință consistă în a dice tot ceea ce trebuie și a nu spune de cât ceea ce trebuie.

— Graba d'a crede în rău fără al fi examinat în destul este un efect al mândriei s'eu al lenii. Voim să găsim vinovați și nu voim să ne dăm ostenela d'a examina crimele.

— Absința micșorează pasiunile mediocre, face să crească pe cele mari, după cum vântul stinge luminările și aprinde focul.

— Marinimia este îndestul de definită prin numele ei; cu toate acestea s'ar pute dice că e bunul simț al mândriei și calea cea mai nobilă pentru a primi laude.

— Ceea ce ne împedecă adesea d'a ne deda unui singur viciu, este că avem mai multe.

— Dorința d'a părea iscusit ne împedecă adesea d'a deveni astfel.

— Recunoștința multor oameni nu e de cât o dorință secretă d'a primi binefaceri și mai mari.

— Ori cât bine s'ar spune de noi, nu ni se dice nici odată ceva nou.

— Iertăm adesea pe acei care ne plictisesc, dar nu putem iertă pe acei pe care noi i plictisim.

— Nu găsești de loc ingrați cât timp ești în stare a face bine.

— Se întâmplă une-ori accidente în viață, când trebuie să fii ceva cam nebun, pentru ca să scapi cum se cade.

— Gelosia cuprinde mai mult amor propriu de cât amor.

— Nu mărturim nici odată mici defecte, de cât pentru a convinge pe alții că nu avem defecte mari.

— Iertăm numai cât timp iubim.

— Spiritul celor mai multe femei servește mai mult nebuliei de cât rațiunii lor.

— Pentru a fi mare om, trebuie să știi a profita de noroc.

— Nu găsim oameni cu bun simț de cât aceia cari sânt de părerea noastră.

— Nu laudăm din inimă de cât pe acei care ne admiră.

— Cel mai mare defect al pătrunderii, nu este acela d'a nu ajunge la țintă, ci d'a o întrece.

E c h o.

Logica unei femei.

Unul din membrii cei mai notabili ai lumii artistice din Berlin, este dotat de un caracter aproape esalant. Când se însură acum de curând, el făcând pe femeia lui să-i promită, că decă va muri el cel dintâi, ea se va ucide în preșința sieriului său.

Țilele acestea, i veni în gând să-și facă testamentul și el lăsă totă averea sa, în destul de mare, la diferite stabilimente de binefacere. Soția sa, aflând despre aceste dispozițiuni, întră într'o furie grozavă.

— Dar, în fine, — dice bărbatul, — nu te-ai învoit să-ți tragi o lovitură de revolver, în momentul când me vor duce la cimitir?

— E adevărat, — respunse ea; — dar decă nu me voi nimeri!

*

Nepotrivire.

Într'un proces de despărțenie, avocatul reclamantei pledază, între alte motive, nepotrivirea de caracter și descrie pe bărbat:

„Brutal, violente, furios...”

Avocatul bărbatului se scolă la rëndul său și descrie pe femeie:

„Rëntăciosă, înflăcărată, cicălitore...”

— Me iertați, — întrepruse președintele, — dar atunci, dlor avocați, de unde scóteți dvóstră nepotrivirea de caracter?

*

O definițiune.

Căsătoria: Un iad unde dracul este înlocuit printr'o sócră.

*

Într'un salon.

În salonul ducesei L. o tinără domnișórá, grațiosă și naivă, cântă cu sficiune o romanță.

Stăpána casei se apropiă de un grup cam vorbăreș:

— Domnilor, — le dice ea, — faceți rău să vorbiți când cine va cântă.

— Me iertați! — dice domnișóra, — oprindu-se d'odată, mai curând eu fac rău eu cânt când alții vorbesc.

*

La corecțională:

— Cunoști că ai bătut pe agenți?

— Ei! domnule! eram beat... am dat într'ênșii fără voia mea.

— Nu face nimic! dar tot fără voia noastră te osândim să stai 15 zile în pușcărie.

C e e n o u ?

Academia Română va încheia sesiunea sa generală de est-an, precum ni se scrie dela București, în săptămâna viitoare. În sesiunea actuală Academia a debătut multe și importante chestiuni, precum se poate vedea din rapoartele noastre originale ce publicarăm. Prin aceste credem că am ținut pe cetitorii noștri în curentul tuturor celor petrecute în supremul nostru areopag literar.

Noua piesă a dlui V. Alecsandri, comedia în trei acte și în versuri „Fântâna Blandusia”, acest eveniment în literatura română, a produs cea mai viuă interesare în publicul românesc. Piesa, precum aflăm, se va reprezenta pe scena teatrului național din București în stagiunea din toamna viitoare. Noi suntem în plăcuta pozițiune d'a putea anunța, că ilustrul poet a binevoit a ne promite un fragment din această lucrare, și sperăm a decora cu acela numărul dela Paști al foii noastre.

Preparandiele confesionali din patria au primit de curând un ordin nou dela ministrul de instrucțiune, în înțelesul căruia preparandii absoluți în viitor se pot admite la examenul de calificare numai după împlinirea unui an de practică pe terenul învățământului popular. La acest ordin a dat îndemnul împregiurarea că la preparandiele de stat cursul ține patru ani, pe când la cele confesionali numai trei ani, și astfel la preparandiele de stat elevii au mai mult timp de a se perfecționa mai vârtos pe terenul economiei, grădinaritului și industriei de casă.

Cestiunea femeilor învățate în Indii. În acest moment, o tinără văduvă indiană, Pandita Rambai, străbate Indiile engleze, făcând conferințe în scopul d'a rădica în această țară sorta femeilor. Fiica a unui învățat brahmin, ea se căsătorise, acum câți-va ani cu nu mai puțin învățatul Batu, graduat dela universitatea din Calcutta; ea a dobândit o cunoștință adâncă despre literatura sanscrită, precum și despre istoria Indiilor; ea a descoperit, că în timpurile vechi, femeile, departe d'a se ocupa numai de gospodărie și de nimicuri, participau la cultura intelectuală generală, așa în cât multe din ele își făceau un nume ca învățate și ca literate. Pandita Rambai vorbește cu o elocință atrăgătoare și întreprinderea ei găsește un mare număr de aderinți; pe de altă parte, ea a provocat, se înțelege, în contra ei, niște puternici dușmani voind să restorne o stare socială consacrată prin niște obiceiuri seculare. Lucru ciudat, ea întâlnește mai mulți partizani printre bărbați de cât printre acele pe care voiește să le pună pe același nivel intelectual ca și bărbații.

Poșta în America. Diarele americane ne dau o interesantă statistică privitoare la activitatea poștei mari în New-York. În timpul anului 1882, au trecut la poșta mare 10,995 tone de ziare și reviste. Greutatea scrisorilor, broșurilor, hârtiilor de afaceri, etc. nu este cuprinsă în această cifră. Această greutate reprezintă aproape un sfert din greutatea totală a ziarelor și a revistelor care trec prin poștele Statelor-Unite întregi. Mijlocia zilnică a greutății ziarelor și revistelor depuse la poșta din New-York este de 35 tone. Cu tariful de 10 c. la livră, aceste 10 mii și câteva tone aduc poștei mai mult de 2 milioane fr. Numărul ziarelor publi-

cate la New-York și puse la poșta de acest oraș este 788, din care 44 zilnice, 60 semi-hebdomadare, 47 bi-hebdomadare, 315 lunare, 4 bi-lunare, 49 trimestriale.

Iuțela rundunelor. Un cetățen din St. Omer, în Franția, observă la 26 aprilie anul trecut că o rundunea se reintorsese în staulul seu după o absență de aproape o jumătate de an, și anume cu o panglică roșie la picior. El prinse paserea și află sub panglică un bilet cu următoarele cuvinte: „Salutare amicilor din Franția! Iosef Carden. Tunis, 25 aprilie”. Prin urmare rundunea făcuse distanța din Tunis la St. Omer în mai puțin d'o zi.

Ghicitură de șac

de Maria Córnea.

Ce	as-	e	șci	ra-	ri-	ce	cu-
chi-	ac-	re	di	și	no-	pe-	su-
ia	su-	n-	ia,	în	iu-	Nu	l-
ea	Mi	Ne	sa	iu-	vo-	Ce	su-
ri-	usi-	fa-	u,	bi-	dé-	du-	ru?
ca-	se-	na	e	ra	se-	ce	re.
oru?	di	Fa-	ra	m-	mu?	do-	e
m-	us-	ne-	nu	re,	al	sa-	ii
cu	Séu	ti-	ésa	pa-	sc-	Ce	teu

Se poate deslegă după săritura calului.

Terminul de deslegare e 28 aprilie. Ca totdeauna și de astă-dată se va sorti o carte între deslegători.

Călimdarul săptămânei.

Țiua sept.	st. v.	sl. n.	Numele sântilor și serbătorile.	Sorele resare	Sorele apune
Duminecă	3	15	Cuv. Nichita.	5 14	6 44
Luni	4	16	Păr. Iosif.	5 14	6 45
Marti	5	17	Mar. Teodul.	5 9	6 47
Mercuri	6	18	Păr. Eftimie.	5 4	6 50
Joi	7	19	Păr. George.	5 2	6 51
Vineri	8	20	Apost. Irodion.	5 1	6 52
Sâmbetă	9	21	M. Eupshio.	4 59	6 54

Treiluniul april—iunie începe cu numărul prezinte. Dni ai căror abonamente au expirat cu nr. trecut, sânt rugați a le înnoi de timpuriu, căci a contu nu putem trâmite fôia nimenuia.

Redactorul acestei foi petrecând de două săptămâni la București, cere indulgența tuturor, cari așteptă respuns la scrisorile lor.

Proprietar, redactor respundător și editor: **IOSIF VULCAN.**

Cu tipariul lui Eugeniu Hollósy în Oradea-mare. Strada principală nr. 274.